

Siun
SOTE

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta, SHL 27 d §

Siun soten Työkykyohjelma 2020-2022

Palvelukuvaus 17.6.2021

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevan toiminnan (sosiaalihuoltolaki 710/1982, 27 d) ja työtoiminnan (sosiaalihuoltolaki 710/1982, 27 e) järjestämisvastuu Siun sotessa ei ole selkeä, vaan se on jakautunut vammaispalveluiden, työikäisten sosiaalipalveluiden sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden alueelle.

Asiakkaille ei tehdä sosiaalihuoltolain (710/1982, 27§ d ja e) mukaisia päätöksiä palvelusta

- Työtä tehdään osana sosiaalihoajaan, sosiaalityöntekijän, palveluohjaajan, työ- ja päivätoiminnan ohjaajan tai asumispalveluiden ohjaajan työtä.
- Asiakkaita ohjataan ensisijaisesti käyttämään muita työllistymistä tukevia palveluita, kuten kuntouttavaa työtoimintaa, sosiaalista kuntoutusta, TE-palveluita, Kelan ammatillisen kuntoutuksen palveluita tai kunnan työllisyyspalveluita.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut toteuttivat ennen näiden pykälien mukaista työtoimintaa, mutta nyt samaa työtoimintaa toteutetaan sosiaalisena kuntoutuksena (sosiaalihuoltolaki 30.12.2014/1301, 17§) asiakkaalle tarjottavan palvelusetelin kautta.

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta

- Koska Sosiaalihuoltolain 27 d ja 27 e mukaisia **päätöksiä ei tehdä tämän lain puitteissa**, palvelukuvauksen mukaisiin kysymyksiin ei alueelta voida suoraan vastata, koska palvelua ei toteuteta asiakkaalle myönnettävällä palvelupäätöksellä

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta

- Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestämisen edellytyksenä on, että henkilö ei saa riittäviä tai hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun ensisijaisen lainsäädännön nojalla. (Siun sote)
- Asiakkaita ohjataan keskeisesti käyttämään ensisijaisia työllistymisen tuen palveluita, kuten TE-palveluita, kunnan työllisyyspalveluita, kuntouttavaa työtoimintaa, Kelan ammatillista kuntoutusta
- Asiakkaiden palvelupolku rakentuu yksilöllisesti verkostotyössä asiakkaan tarpeen mukaisesti

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta

- Koska toimintaa toteutetaan useiden palvelualueiden toimesta, tarkkaa palveluun osallistuvien asiakkaiden määrää on haastava tunnistaa
- Vammaispalveluiden arvio, että työllistymisen tuen palveluihin ohjataan kymmeniä asiakkaita vuosittain
- NEPSY-piirteisten asiakkaiden määrä lisääntynyt jatkuvasti

Vammaispalvelujen huomiot asiakasrakenteesta ja –jakaumasta

- Asiakaskunta muuttunut, palveluun ohjautuu lievemmin vammaisia henkilöitä, joilla on muita pulmia: mielenterveys, päihde, neuropsykiatriset haasteet
- Kehitysvammaisten erityishuolto-ohjelman taustalla diagnoosiperuste

Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta

Kehittämiskohteena:

- Vammaisten henkilöiden työllistymistä tukevan toiminnan (sosiaalihuoltolaki 710/1982, 27 d) ja työtoiminnan (sosiaalihuoltolaki 710/1982, 27 e) asiakkaiden tunnistaminen ja palvelun rakentaminen
 - Vammaispalvelun kokemus on, että heille ohjautuvien asiakkaiden profiili on muuttunut ja nyt ohjautuvat asiakkaat ovat lievemmin vammaisia henkilöitä, joilla on vahvemmin muita haasteita: mielenterveys, päihde, neuropsykiatriset haasteet – kenelle nämä asiakkaat ”kuuluvat”?
 - Vammaispalvelulain mukaisten palvelujen järjestämisen edellytyksenä on, että henkilö ei saa riittäviä tai hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun ensisijaisen lainsäädännön nojalla.
 - Huomioitava, että päätöksellä tapahtuvaa toimintaa näiden palveluiden osalta ei tällä hetkellä ole
 - Huomioitava, että Siun sote on nimennyt keväällä 2021 järjestämisvastuun Siun soten työikäisten palveluille.
 - Huomioitava, että voidaanko hyviä käytänteitä ja toimintamalleja siirtää esim. työtoiminnan palvelua lähimmin toteuttavasta mielenterveys- ja päihdepalveluista
- Työllistymistä tukevien sote-palveluiden ja muiden palveluiden tiedon jakaminen kaikille toimijoille
- Kokemusasiantuntijoiden hyödyntäminen kehittämistyössä: Vammaispalveluissa on vahvuutena koulutetut kokemusasiantuntijat, jotka osallistuvat kehittämistyöhön antaen lausuntoja

Huomioitavia asioita jatkotyöskentelyssä:

Yleiset, palveluun tulevaisuudessa vaikuttavat asiat

- Vammaispalvelulainsäädännön uudistus
 - Uudistuksessa on tarkoitus säätää uusi vammaispalvelulaki. Uusi laki sisältäisi säännökset vammaisille henkilöille järjestettävistä sosiaalihuollon erityispalveluista. Samalla nykyinen vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki kumottaisiin
 - Työllistymistä tukeva toiminta ja työtoiminta: Sosiaalihuoltolaki 27 d§ ja 27 e§
- Avotyötoiminta pyritään tulevaisuudessa korvaamaan ryhmämuotoisen alihankintamallin avulla, huomioitava yhtymäpinnat Välittäjä Oy:n kanssa
- Välittäjä Oy
 - Suomen hallitus on päättänyt perustaa Välittäjä Oy:n parantamaan kaikkein vaikeimmassa työmarkkina-asemassa olevien osatyökykyisten työllistymistä.
 - Tarjoaa työllistettävälle tuetun työpaikan sekä avoimille työmarkkinoille siirtymiseen tarvittavaa koulutusta ja muuta tukea

Kiitos!